

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres referanse:
Vår referanse: 22/00001-36
Vår dato: 15.02.2022

Fellesorganisasjonen (FO)
Mariboegs gate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

Innspill til representantforslag om helsehjelp til papirløse migranter.

FO er fagforeningen over 32 500 for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

FO støtter SVs representantforslag i sin helhet. Vi er enige med SV i at alle mennesker som oppholder seg i Norge skal ha rett til helse- og omsorgstjenester.

Ifølge forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket har papirløse migranter kun rett til øyeblikkelig hjelp og helsehjelp som er helt nødvendig og ikke kan vente. Dette til tross for at retten til helsehjelp er nedfelt i grunnloven, pasientrettighetsloven, helselovgivningen og i menneskerettsloven. I tillegg har Norge signert og ratifisert konvensjoner som forplikter oss til å sikre at alle får helsehjelp. Helse- og sosialarbeidere er også underlagt de ulike profesjoners yrkesetikk, men slik lovverket er utformet i dag, så må helse og sosialpersonell gå på akkord med egen yrkesetikk. For FO sin del handler det bla om en forpliktelse til å bistå mennesker som har behov for hjelp og sikre menneskeverdige levekår og livskvalitet. Vi mener at gjeldende praksis overfor denne gruppa er uverdigg og ikke slik Norge skal behandle de mest utsatte menneskene blant oss.

FO er opptatt av at papirløse immigranter først og fremst må få forsvarlig helsehjelp og at det må gå foran innvandringspolitiske hensyn. Begrunnelsen for ikke å innvilge denne gruppa helsehjelp handler bla om en redsel for at det vil bli lettere for ulovlige innvandrere å oppholde seg i Norge. Men dette er mennesker som flykter fra krig, nød og forfølgelse - ikke for å få gratis helsehjelp. Mange av disse immigrantene er i en slik situasjon at de heller ikke har noe returland å reise til og står derfor i en ekstra krevende situasjon uten rettigheter på flere områder.

I Sverige kom en ny lov i 2013 som ga papirløse gratis tilgang til øyeblikkelig helsehjelp. Det betyr at de får hjelp på lik linje med asylsøkere. Ifølge undersøkelse fra det svenske Statskontoret har ikke lovendringen ført til en økning av papirløse

migranter til landet. (Vårt land 16.01.20). I forslaget vises det til at Norge på dette området har strengere regler enn mange andre land og at vi pga denne praksisen har fått kritikk fra FN for brudd på menneskerettighetene.

Retten til helsehjelp.

FO støtter forslaget om å endre § 5 bokstav a i forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket, slik at de som allerede er i landet, får primærhelsetjenester på linje med andre borgere. Vi mener at tilgang på helsetjenester er en grunnleggende menneskerett.

En finansieringsordning for behandlere.

Helsesentrene for papirløse migranter i Oslo og Bergen erfarer at pasienter ikke får livsnødvendig medisin for kronisk sykdom. I tillegg til å mangle lege har de problemer med å få ut og betale for medisinen, ettersom de ikke er medlem av folketrygden. Senteret rapporterer om mennesker som kommer langveisfra og som sitter timevis på kollektivtransport for å komme til senteret for å få hjelp. En reise som i seg selv kan forverre en helsetilstand og påføre pasientene ytterligere belastninger. Mangel på tilgang på medisiner og tilgang på helsehjelp tidlig i et sykdomsforløp øker risikoen for forverring av plager noe som er ekstra belastende for den det gjelder. Det fordyrer også at det i mange sammenhenger må igangsettes mer omfattende behandling.

Rett til fastlege:

FO har ingen forutsetning for å mene om nåværende fastlegeordning er beste løsningen for å gi denne gruppa en forsvarlig helsehjelp, men slutter oss til helsesentrenes anbefaling. Det viktigste for oss er at papirløse immigranter får tilbud om helsehjelp i nærheten av der de bor og at helsehjelpen sikres også immigranter uten fast bopel. FO er særlig bekymret over at dette også rammer barn. Siden barn heller ikke har rett til fastlege så mener vi dette strider mot FNs barnekonvensjon som slår fast at barn har rett til helsehjelp.

I tillegg til utestengelse av helsehjelp utestenges de også fra sosialhjelp og andre omsorgstjenester, noe som bidrar til å forverre situasjonen ytterligere.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Inger Karseth
Rådgiver